

ПрАТ «ВНЗ «Міжрегіональна Академія управління персоналом»:

<http://maup.com.ua/>

Хмельницький інститут: <http://www.maup.km.ua/>

Кафедра економіки та управління:

<http://www.maup.km.ua/institut/kafedri/kafedra-ekonomiki-ta-upravlinnya/>

СИЛАБУС КУРСУ

Назва дисципліни	Стратегічне управління підприємством
Викладач (-і)	<i>Ковальчук Василь Григорович</i>
Портфоліо викладача (-ів)	http://www.maup.km.ua/informaciya/portfolio-kovalchuk-vasil-grigorovich.htm
Контактний тел.	<i>380679085017</i>
E-mail:	himaup@ukr.net
Сторінка дисципліни на сайті	http://www.maup.km.ua/institut/kafedri/kafedra-ekonomiki-ta-upravlinnya/disciplini-vilnogo-viboru-kafedri-ekonomiki-ta-upravlinnya.htm
Консультації	<i>Вівторок, 1 год., 12:00-13:00, ауд. 317</i>
Розглянуто на засіданні кафедри	<i>Протокол від «27» серпня 2021 р. №1</i>
Ухвалено на засіданні Науково-методичної ради	<i>Протокол від «31» серпня 2021 р. №1</i>
Затверджено на засіданні Вченої ради	<i>Протокол від «31» серпня 2021 р. №7</i>

1. **Коротка анотація до дисципліни.** Навчальна дисципліна «Стратегічне управління підприємством» є невід’ємною складовою навчального плану підготовки магістрів, має своїм завданням сформулювати у студентів глибокі теоретичні і практичні знання з проблем стратегічного управління підприємством.

2. **Мета:** ознайомити студентів з теоретичними, історичними та практичними проблемами стратегічного управління підприємством. До складу програми курсу включені найбільш важливі теми, які розкривають теоретичні основи стратегічного управління, етапи стратегічного управління та особливості формування стратегії підприємства, проведення стратегічного аналізу зовнішнього середовища та види стратегічного управління підприємством.

3. Завдання: освоєння теоретичного матеріалу; розгляд і вирішення студентами практичних ситуацій, що виникають в сфері стратегічного управління підприємством; ознайомлення студентів з особливостями стратегічного управління підприємством та генерування стратегій та умовами їх реалізації.

4. Формат курсу: очний (*offline*) та заочний (*online*).

5. Програмні результати навчання (інтегральні, фахові компетентності):

Компетентність	Ступінь сформованості компетентності	Оцінювання
Здатність визначати та розв'язувати складні економічні задачі та проблеми, приймати відповідні аналітичні та управлінські рішення у сфері економіки або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначених умов та вимог.	Частково. Разом з іншими освітніми компонентами освітньої програми	Підсумкове (залік у формі оцінювання ситуаційного завдання)
Здатність використовувати знання, уміння й практичні навички в галузі економіки праці та соціально-трудових відносин, нормування, організації, фізіології та психології праці для підвищення ефективності управління персоналом підприємства й покращення результативності регулювання трудових процесів, управління персоналом та комплексного проектування праці.	Повністю. Співвідноситься з метою курсу	Поточне (оцінювання індивідуальних завдань-кейсів у формі презентації)
СК1. Здатність застосовувати науковий, аналітичний, методичний інструментарій для обґрунтування стратегії розвитку економічних суб'єктів та пов'язаних з цим управлінських рішень.	Повністю. Співвідноситься з метою курсу	Підсумкове (залік у формі оцінювання ситуаційного завдання)
СК3. Здатність збирати, аналізувати та обробляти статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, які необхідні для розв'язання комплексних економічних проблем, робити на їх основі обґрунтовані висновки.	Повністю. Співвідноситься з метою курсу	Підсумкове (залік у формі оцінювання ситуаційного завдання)
СК5. Здатність визначати ключові тренди соціально- економічного та людського розвитку.	Частково. Разом з іншими освітніми компонентами освітньої програми	Поточне (семінар з індивідуальною і груповою роботою)

СК6. Здатність формулювати професійні задачі в сфері економіки та розв'язувати їх, обираючи належні напрями і відповідні методи для їх розв'язання, беручи до уваги наявні ресурси.	Частково. Разом з іншими освітніми компонентами освітньої програми	Поточне (семінар з індивідуальною і груповою роботою)
СК7. Здатність обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання.	Повністю. Співвідноситься з метою курсу	Підсумкове (залік у формі оцінювання ситуаційного завдання)
СК8. Здатність оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень.	Частково. Разом з іншими освітніми компонентами освітньої програми	Рубіжне (індивідуальне завдання кейс)
СК9. Здатність застосовувати науковий підхід до формування та виконання ефективних проектів у соціально-економічній сфері.	Частково. Разом з іншими освітніми компонентами освітньої програми	Поточне (семінар-«круглий стіл»)
СК10. Здатність до розробки сценаріїв і стратегій розвитку соціально-економічних систем.	Частково. Разом з іншими освітніми компонентами освітньої програми	Поточне (семінар-«круглий стіл»)
СК11*. Здатність планувати і розробляти проекти у сфері економіки, здійснювати їх інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення.	Повністю. Співвідноситься з метою курсу	Підсумкове (залік у формі оцінювання ситуаційного завдання)
СК12. Спроможність раціонально розподіляти повноваження та компетенції в організаційній структурі управління підприємством і здатність встановлювати, підтримувати та розвивати ділові відносини із суб'єктами зовнішнього середовища й захищати інтереси підприємства в системі корпоративного бізнесу.	Повністю. Співвідноситься з метою курсу	Підсумкове (залік у формі оцінювання ситуаційного завдання)
СК13. Здатність використовувати знання, уміння й практичні навички в галузі економіки праці та соціально-трудова відносин, нормування, організації, фізіології та психології праці для підвищення	Повністю. Співвідноситься з метою курсу	Підсумкове (залік у формі оцінювання ситуаційного завдання)

ефективності управління персоналом підприємства й покращення результативності регулювання трудових процесів, управління персоналом та комплексного проектування праці.		
--	--	--

6. Тривалість курсу. 120 годин (4 кредити ЕКТС), з них 34 години – аудиторної роботи. 86 годин – самостійної роботи.

7. Статус дисципліни: *вибіркова*.

8. Пререквізити: Дисципліна «Стратегічне управління підприємством» вивчається після вивчення навчальних дисциплін «Людський розвиток», «Служба персоналу».

9. Технічне й програмне забезпечення/обладнання – використовуються сервіси ВРУ, КМУ, ЄРСР.

10. Політика курсу:

- Передбачає роботу в команді.
- Клімат в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивного диспуту.
- Виконання завдань у встановлений термін.
- Відпрацювання пропущених занять можливе під час самостійної підготовки та консультацій викладача.
- Дотримання академічної доброчесності.
- Презентації та доповіді мають бути авторськими і оригінальними.

11. Зміст дисципліни: Курс складається з двох змістових модулів. Кожен модуль, у свою чергу, складається з лекційної та самостійної частин:

- Змістовий модуль 1 «Теоретичні основи стратегічного управління» (лекційні теми 1, 2; семінарські теми 1, 2).
- Змістовий модуль 2 «Процес стратегічного управління підприємством» (лекційні теми 3,4,5,6,7, 8,9,10; семінарські теми 3,4,5,7,9).

12. Форми і методи навчання.

Основними видами навчальних аудиторних занять є лекції (інструктивні, проблемні), семінарські заняття (в групах за вибором, з індивідуальною і груповою роботою), консультації. При викладанні лекційного матеріалу передбачено поєднання таких форм і методів навчання, як лекції-бесіди, лекції-візуалізації.

Лекція-бесіда забезпечує безпосередній контакт викладача з аудиторією і дозволяє привернути Вашу увагу до найбільш важливих питань теми лекції, визначити у процесі діалогу особливості сприйняття навчального матеріалу. Ви маєте можливість обмірковувати поставлені запитання, робити самооцінку рівня своєї підготовки, навчитися самостійно формулювати висновки і узагальнення.

Лекція-візуалізація включає візуальну форму подачі лекційного матеріалу технічними засобами навчання. Читання такої лекції зводиться до розгорнутого або короткого коментування викладачем візуальних матеріалів, що переглядаються.

При проведенні *семінарських занять* передбачено поєднання таких форм і методів навчання як робота у малих групах, дискусія, публічний виступ, групові проекти та кейс-завдання.

Ви працюєте з інформацією вдома, зокрема з використанням мережі Інтернет (див. рекомендовану літературу), під час занять виконуєте усні та письмові завдання, виступаєте з доповідями і презентаціями, підготовленими як групою так і індивідуально, моделюєте поведінку у конкретних професійних ситуаціях. Програмою курсу передбачено такі проекти:

- Виступ за темою індивідуального завдання.
- Виступ-інформування за темами семінарських занять.

13. Оцінювання знань здійснюється відповідно до «Положення про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у Хмельницькому інституті МАУП» (https://drive.google.com/file/d/1alGsRzbSV_ATM_rOMIaor0hLQdNZx9Uk/view).

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Форма контролю
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	
Відвідування лекцій	1	2	2	8	8	Залік
Відвідування семінарських занять	1	2	2	5	5	
Робота на семінарському занятті	10	2	20	5	50	
Виконання завдань для самостійної роботи	5	1	5	1	5	
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	
Виконання ІНДЗ	30					
Разом	-	54		93		
100						
187:100=1,87. Студент набрав Х балів; Розрахунок: Х:1,87 = загальна кількість балів.						

Система оцінювання навчальних досягнень

14. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання.

Модуль 1. Концептуальні засади теорії стратегічного управління, Рівні стратегічних рішень та типологія стратегій підприємства.

Модуль 2. Етапи стратегічного управління та особливості формування стратегії підприємства, Стратегічне планування, Стратегічний аналіз зовнішнього середовища підприємства, Стратегічний потенціал підприємства та формування його конкурентних переваг, Види стратегічного управління, Портфельні стратегії та управління стратегічною позицією підприємства, Генерування стратегій та умови їх реалізації, Стратегічний контроль в процесі стратегічних перетворень на підприємстві.

Критерії оцінювання:

- змістовність – 3 бали
- відповідність темі та вимогам оформлення – 2 бали.

Максимальна кількість балів за самостійну роботу – 5 балів.

15. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

Модульний контроль відбувається в кінці вивчення блоків змістових модулів і здійснюється у вигляді виконання індивідуальних завдань-кейсів за тематикою самостійного вивчення матеріалу відповідного змістового модуля. Під час модульного контролю оцінюються такі компоненти:

- Повнота розкриття теми – 15 балів
- Якість інформації – 5 балів
- Самостійність та креативність – 5 балів

Максимальна кількість балів - 25 балів.

16. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання:

Залік.

Відбувається у формі оцінювання ситуаційного завдання (Методологічні рекомендації до проведення й оцінювання заліку див. «Положення про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у Хмельницькому інституті МАУП»).

17. Орієнтовний перелік питань для семестрового комплексного контролю:

1. Ситуаційний підхід як спосіб мислення про організаційні проблеми та їх розв'язання.
1. Концепція стратегічного управління.
2. Передумови формування системи стратегічного управління.
3. Взаємозв'язок основних елементів стратегічного управління.
4. Методологічні та методичні підходи в стратегічному управлінні.
5. Специфіка стратегічного управління.
6. Основні складові системи стратегічного управління.
7. Характеристика етапів процесу стратегічного управління.
8. Підходи до визначення складових процесу стратегічного управління.
9. Еволюція стратегічного управління.
10. Сучасні парадигми стратегічного управління.
11. Досвід та проблеми використання системи стратегічного управління підприємствами України.
12. Характеристика та види систем управління в умовах мінливого середовища.
13. Девіантний та превентивний характер системи управління підприємством
14. Управління на базі контролю.
15. Управління на базі екстраполяції.
16. Управління на базі передбачення змін.
17. Управління на базі гнучких екстрених рішень.
18. Управління шляхом реструктурування стратегічних задач.
19. Управління за слабкими сигналами.
20. Управління в умовах стратегічних несподіванок.
21. Поняття "сильних" та "слабких" сигналів зовнішнього середовища.
22. Моделі та методи аналізу зовнішнього оточення та внутрішнього середовища в системі стратегічного аналізу діяльності підприємства.
23. Особливості методичного інструментарію в стратегічному аналізі.
24. Стратегічна інформація: види та джерела.
25. Обстеження сильних та слабких сторін підприємства.
26. Стратегічний аналіз як основа визначення стратегічної позиції підприємства.
27. Процес виявлення домінантних конкурентних переваг підприємства, його позиції на ринку.
28. Стратегічні зони господарювання (СЗГ): поняття та характеристика.
29. Процес стратегічної сегментації ринку.
30. Параметри стратегічної сегментації.
31. Види та характеристика ключових факторів успіху в СЗГ.
32. Поняття зони стратегічних ресурсів.
33. Моделі та методи оцінки стратегічного стану підприємства та вибору стратегічних позицій.
34. Привабливість СЗГ. Процес оцінки привабливості СЗГ.
35. Особливості управління стратегічним набором СЗГ.
36. Поняття стратегічних центрів господарювання.

37. Оцінка стратегічної гнучкості (зовнішньої та внутрішньої) та синергізму.
38. Особливості стратегічного планування, його специфіка, відмінність від довгострокового планування.
39. Принципи стратегічного планування.
40. Значення стратегічного планування діяльності підприємства в умовах мінливого зовнішнього оточення.
41. Підходи до організації стратегічного планування у підприємстві.
42. Процес стратегічного планування.
43. Характеристика етапу цілеутворення.
44. Визначення місії, принципи та правила її формування. Значення місії для підприємства з орієнтацією на стратегічний розвиток.
45. Класифікація стратегічних орієнтирів.
46. Фактори, які впливають на вибір стратегічних цілей.
47. Сфери встановлення стратегічних цілей підприємства.
48. Моніторинг в системі стратегічного планування.
49. Система стратегічних планів підприємства.
50. Сфери стратегічного планування.
51. Стратегія за формою та змістом.
52. Стратегія як набір правил для прийняття рішень.
53. Відмітні риси стратегії.
54. Рівні стратегії в системі стратегічного управління.
55. Класифікація стратегій.
56. Підходи до формування стратегій.
57. Школи стратегій.
58. Поняття та визначення стратегічних потреб підприємства.
59. Генерування стратегічних альтернатив.
60. Процес вибору стратегії підприємства.
61. Поняття оптимальної стратегії.
62. Оцінювання факторів, які впливають на вибір стратегії.
63. Оцінка обраної стратегії.
64. Методи та моделі оцінювання правильності вибору стратегії.
65. Особливості вибору стратегій для малих та середніх підприємств.
66. Процес визначення стратегічних альтернатив розвитку підприємства.
67. Аналіз стратегічних альтернатив.
68. Використання базових стратегічних підходів для обґрунтування стратегічних альтернатив розвитку підприємства.
69. Формування портфеля стратегій підприємства.
70. Структура стратегічного плану.
71. Характеристика розділів стратегічного плану.
72. Стратегічний контроль в процесі реалізації стратегії: сутність, характеристика, різновиди.
73. Процес стратегічного контролю.
74. Оцінка ефективності діючих стратегій.
75. Критерії ефективності стратегій.
76. Зовнішня та внутрішня ефективність стратегій підприємства.
77. Показники ефективності стратегії.
78. Поняття та елементи стратегічного потенціалу підприємства.
79. Конкурентні переваги та конкурентний статус підприємства.
80. Підходи до формування стратегічного потенціалу.
81. Методи оцінювання конкурентоздатності потенціалу підприємства.
82. Рівні нормативних індикаторів конкурентоздатності та конкурентоспроможності стратегічного потенціалу підприємства.

83. Загальна оцінка стратегічного потенціалу підприємства для виявлення можливостей реалізації набору стратегій.
84. Особливості управлінської діяльності в системі стратегічного управління.
85. Сфери структурних змін відповідно до обраної стратегії.
86. Відповідність організаційної структури підприємства обраній стратегії розвитку.
87. Корпоративна культура в системі підтримки стратегії підприємства.
88. Мотивація персоналу в процесі реалізації стратегії.
89. Формування стратегічної поведінки і подолання опору стратегічним змінам на підприємстві.
90. Служба (відділ) стратегічного розвитку підприємства: мета, завдання, призначення.

18. Шкала відповідності оцінок

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

19. Рекомендовані джерела (література):

Основна:

1. Стратегічне управління: Навчальний посібник. Для студентів усіх форм навчання напряму 6.030601 «Менеджмент» / Гевко О.Б., Шведа Н.М. – Тернопіль ФОП Паляниця В. А., 2016. – 152 с.
2. Стратегічний менеджмент. [текст] навч. посіб. / За заг. ред. Бутка М. П. [М.П.Бутко, М.Ю.Дітковська, С.М.Задорожна та ін.] – К. : «Центр учбової літератури», 2016. – 376 с.
3. Аванесова Н. Е. Стратегічне управління підприємством та сучасним містом : теоретико-методичні засади : монографія / Н. Е. Аванесова, О. В. Марченко ; Харків. нац. ун-т буд-ва та архітектури. – Харків : Щедра садиба плюс, 2015. – 195 с.
4. Ігнат'єва І.А. Стратегічний менеджмент: підручник / І.А. Ігнат'єва. – К: Каравела. – 2015. – 464 с.
5. Стратегічний менеджмент / О. І. Мармаза. – Х.: ТОВ «Планета-принт», 2015. – 103 с.

Додаткова:

6. Стратегічне фінансове управління підприємством [Текст] : монографія / [І. М. Боярко та ін.]. - Суми : Університетська книга, 2014. - 175 с.
7. Стратегічне управління підприємством та сучасним містом: теоретико-методичні засади [Текст] : [монографія] / Н. Е. Аванесова, О. В. Марченко ; Харків. нац. ун-т буд-ва та архітектури. - Харків : Щедра садиба плюс, 2015. - 195 с.
8. Стратегічне управління підприємством [Текст] : метод. вказівки та завдання до практ. занять, виконання контрол. робіт, самост. й індивід. роботи та тести для студентів усіх форм навчання за спец. галузі знань 0305 "Економіка та підприємництво" освіт.-кваліфікац. рівня "магістр" та "спеціаліст" / Укоопспілка, Львів. комерц. акад. ; [уклад.: Мізюк Б. М., Артищук І. В., Тучковська І. І.]. - Львів : Вид-во Львів. комерц. акад., 2015. - 139 с.

9. Кушлик О.Ю. Стратегічне управління: навч-метод. комплекс / О.Ю.Кушлик, Г.С.Степанюк. - Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2015. - 124 с.
10. Міщук О.В. Фінансове забезпечення економічного зростання в умовах реалізації інвестиційно-інноваційної політики/О.В. Міщук//Актуальні проблеми економіки. – 2015. – № 2. – С.25-30
11. Райковська І. Т. Модель сучасного стратегічного управління підприємством: зміст і компоненти / І. Т. Райковська // Вісник ЖДТУ : Серія Економічні науки. – 2015. – №3 (73). – 106 – 116.
12. Сиротюк Г. В. Методичні аспекти проведення аудиту витрат виробництва / Г. В. Сиротюк. – 2016. – С. 251–260.
13. Дані Організації економічного співробітництва та розвитку / Електронний ресурс: [Режим доступу]: <http://mfa.gov.ua/ua/aboutukraine/international-organizations/oesr>
14. Офіційний сайт ВРУ / Електронний ресурс: [Режим доступу]:<http://www.rada.gov.ua>
15. Офіційний сайт Державної служби статистики: Електронний ресурс [Режим доступу]: <http://ukrstat.gov.ua>

Інформаційні ресурси в Інтернеті:

http://www.rada.gov.ua	Веб-портал Верховної Ради України
http://www.kmu.gov.ua	Веб-портал Кабінету Міністрів України
http://www.me.gov.ua	Веб-сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України
http://nbuv.gov.ua/	Веб-сайт Національної бібліотеки України імені В.І.Вернадського
http://gntb.gov.ua/ua/	Веб-сайт Веб-сайт державної науково-технічної бібліотеки України
http://www.ounb.km.ua/	Веб-сайт Хмельницької обласної універсальної наукової бібліотеки
http://www.adm.km.ua/	Веб-сайт Хмельницької обласної державної адміністрації
http://km-oblrada.gov.ua/	Веб-сайт Хмельницької обласної ради
http://www.khmelnysky.com/	Веб-сайт Хмельницької міської ради
http://eup.ru/	Науково-освітній портал “Економіка і управління на підприємствах”
http://www.cfin.ru	Веб-сайт «Корпоративний менеджмент»

Наукові платформи:

1. Як створити стартап Prometheus: Startup101
https://courses.prometheus.org.ua/courses/Prometheus/Startup101/2015_T2/about
2. Підприємництво. Власна справа в Україні Prometheus: ENTREPR101
https://courses.prometheus.org.ua/courses/Prometheus/ENTREPR101/2016_T1/about
3. Маркетинг: розробка та продаж пропозиції цінності
Prometheus:MARKETING101
https://courses.prometheus.org.ua/courses/Prometheus/MARKETING101/2015_T2/about
4. Prometheus: LAW102 Юридичні аспекти створення та ведення бізнесу в Україні
https://courses.prometheus.org.ua/courses/Prometheus/LAW102/2016_T1/about

Приклад: V. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ «Стратегічне управління підприємством»

Разом: 120 год., з них 20 год. – лекції, 14 год. – семінарські заняття, самостійна робота – 86 год.

Кількість балів	187 балів									
Модулі	Змістовий модуль I		Змістовий модуль II							
Назва модуля	Теоретичні основи стратегічного управління		Процес стратегічного управління підприємством							
Лекції	1 (1 бал)	2 (1 бал)	3 (1 бал)	4 (1 бал)	5 (1 бал)	6 (1 бал)	7 (1 бал)	8 (1 бал)	9 (1 бал)	10 (1 бал)
Теми лекцій	Концептуальні засади теорії стратегічного управління	Рівні стратегічних рішень та типологія стратегій підприємства	Етапи стратегічного управління та особливості формування стратегії підприємства	Стратегічне планування	Стратегічний аналіз зовнішнього середовища підприємства	Стратегічний потенціал підприємства та формування його конкурентних переваг	Види стратегічного управління	Портфельні стратегії та управління стратегічною позицією підприємства	Генерування стратегій та умови їх реалізації	Стратегічний контроль в процесі стратегічних перетворень на підприємстві
Семінарські заняття	1 (10 балів)	1 (10 балів)	1 (10 балів)	1(10 балів)	1(10 балів)	1(10 балів)	1 (10 балів)	1 (10 балів)	1 (10 балів)	
Теми семінарських занять	Концептуальні засади теорії стратегічного управління	Рівні стратегічних рішень та типологія стратегій підприємства	Етапи стратегічного управління та особливості формування стратегії підприємства	Стратегічне планування	Стратегічний аналіз зовнішнього середовища підприємства	Види стратегічного управління	Генерування стратегій та умови їх реалізації			
Самостійна робота		1 (5 балів)	1 (5 балів) 5 (6 балів) 6 (6 балів)							

Поточний контроль		модульна контрольна робота №1 (25 балів)	модульна контрольна робота №2 (25 балів) Модульна контрольна робота (25 балів)
	Підсумковий контроль	Розрахунковий коефіцієнт: 1,87	

